

COLUMN

De schrijver van de column kan een gedragswetenschapper, een groepsleider, een wetenschappelijk onderzoeker, een beleidsmaker en/of een ouder zijn. Wat zij gemeen hebben, zijn hun ervaringen met mensen met een licht verstandelijke beperking. In deze LVB Onderzoek & Praktijk geven wij het woord aan **Nellieke de Koning**, bestuurder en kinder- en jeugdpsychiater bij Levvel.

Eind september vertelden vijf moeders in de documentaire “Alleen tegen de staat” hun verhaal over de Toeslagenaffaire. “Huiveringwekkend” stond er vermeld bij NPO1 over deze documentaire. En huiveringwekkend was het zeker.

Bijna feitelijk vertelden deze moeders over het tempo waarin de terugvordering van de belastingdienst hen in de wurggreep kreeg. Je zag de fases waar ze doorheen gingen, eerst met enig vertrouwen, “dit kan niet kloppen, ik maak bezwaar”, maar al snel werd duidelijk dat er geen plaats was om naartoe te gaan.

Het is als een trein zonder een station, een Thalys die langs dendert en je in hoog tempo meesleurt de afgrond in. Een afgrond van eenzaamheid, vernedering, verlies van je spullen, je baan, je schoonheid. Het verlies van je eigen persoonlijkheid, van wie je was als partner, moeder, als vriendin. Vijf vrouwen die in de meest verschrikkelijke omstandigheden waren beland, buiten hun schuld om. Er waren een paar momenten dat ik de documentaire bijna stopzette. Toch bleef ik kijken, om recht in mijn gezicht te krijgen hoe onrecht het leven van deze moeders volledig verwoest had. Hoe hun kinderen uit huis geplaatst werden.

Voor mij raakt de documentaire aan een aantal dingen. In welke wereld leven wij? Hoe kan het zo zijn dat wij met elkaar niet een omgeving weten te creëren in de buurt, op school, bij je vrienden en zelfs binnen families om er te zijn voor elkaar in barre omstandigheden? Wat is de reden dat wij wel miljoenen doneren als we de vulkaan lava zien spuwen en mensen op karren hun huisraad zien verplaatsen, maar kijken we weg als de buurvrouw met haar kinderen op straat komt te staan? En natuurlijk de

vraag, waarom schamen mensen zich om hulp te vragen in deze benarde omstandigheden?

De documentaire raakt ook aan wat ik in de zorg zie. Want hoe kan het zo zijn dat die gezinnen die de zorg het hardst nodig hebben, deze zorg vaak het lastigste kunnen krijgen? Dat juist zij tegen de langste wachttijsten aanlopen, de meest ingewikkelde indicaties, dat zij van loket naar loket gestuurd worden, net niet passend in het hokje dat wij gemaakt hebben. Je zou er bijna boos, verdrietig en verbitterd van worden. Maar dat laatste ben ik niet. Na het zien van de documentaire “Alleen tegen de staat”, en om mij heen kijkend in het zorg en onderwijs landschap, merk ik dat ik precies op die plek ben waar ik graag wil zijn. Op een plek waar we iedere dag nadenken hoe we juist de gezinnen met de grootste problemen veel eerder en beter kunnen helpen. Dat gaat met vallen en opstaan, want we weten lang niet altijd wat voor wie werkt.

Waar ik enthousiast van word is om mensen met heel verschillende achtergronden samen te zien werken. Ervaringskennis combineren met kennis uit de praktijk en wetenschappelijke kennis. Medewerkers uit de zorg laten werken met techneuten en dataspecialisten. We kunnen onze kennis veel slimmer ontwikkelen en delen. Slimmer door samen op te trekken en nieuwe technologie eindelijk eens te gaan benutten. Door data te verzamelen, niet alleen binnen je eigen werkgebied, maar veel breder, zodat we er echt van kunnen gaan leren. Jaar na jaar. Wat werkt voor wie in welke omstandigheden?

En waar kunnen we morgen al mee starten? Als je goed om je heen kijkt, blijken er vele barrières te zijn om de meest intensieve zorg

te bieden voor die gezinnen die deze zorg het hardst nodig hebben. Door deze barrières te gaan herkennen, te verwijderen of er desnoods dwars doorheen te gaan kunnen we daadwerkelijk iets gaan veranderen. Dan hebben we elkaar wel nodig, in de zorg, het onderwijs, de gemeenten en in de landelijke politiek. Wat we zeker nodig hebben is moedige mensen die hun verhaal willen vertellen, met luisteraars die denken “zo kan het echt niet langer”.